

**Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis
vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody**

Získávání dat

**Metodiky laboratorních testů
pro popis vlastností
aktivovaného kalu a odpadní
vody**

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

■ Předběžná fáze

- kompletní technická dokumentace včetně technologických schémat a proudových diagramů
- osobní návštěva ČOV, detailní diskuse s provozním personálem a pořízení kvalitní fotodokumentace pro případ pochybností o uspořádání systému

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

■ Fáze získání dat

- rozhodující pro spolehlivost vyvinutého modelu
- nutno získat i **relevantní** historická data o průtoku a složení jednotlivých významných proudů
- historická data jsou často zatížena nepřesnostmi
- provedení vlastních měření, u nás nejčastěji 24-hodinové odběry (příp. 36-hodinové)
- reprezentativní vzorky pro **kinetická měření**

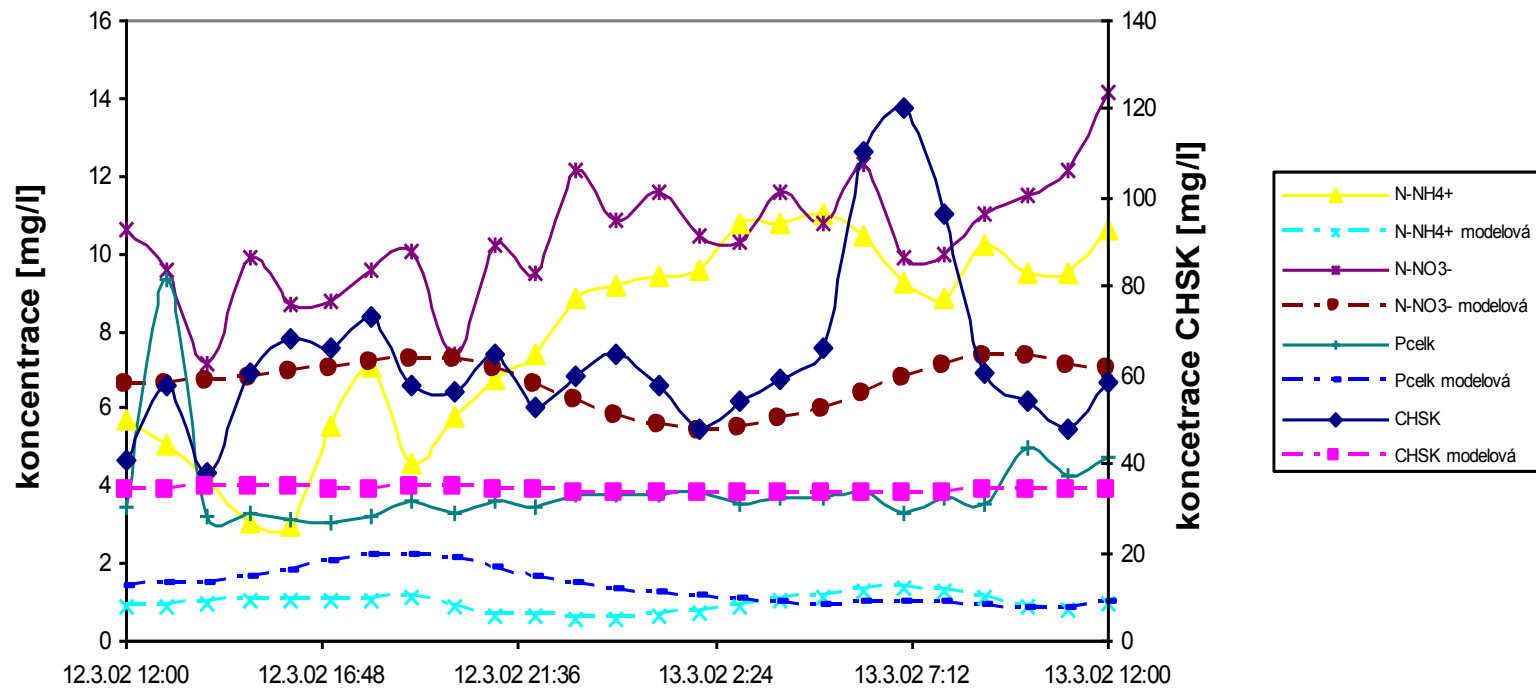
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

24-hodinové sledování ČOV

- získání podkladů pro dynamickou simulaci
- zjištění koncentračních profilů jednotlivých ukazatelů znečištění
- zjištění kolísání přítoku čištěné OV během dne
- zjištění průběhu denního kolísání teploty

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Koncentrace na odtoku z ČOV B

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

- Aktivovaný kal představuje **funkční polykulturu**, jejíž složení se stabilizuje samovolně podle složení odpadní vody, hydraulického režimu, doby zdržení biomasy a dalších parametrů v reaktoru a v závislosti na kultivačních podmínkách, za kterých je využívána rozhodující většina dostupného substrátu.

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

- Z hlediska odstraňování složek znečištění odpadních vod jsou pro správnou funkci aktivačního procesu rozhodující následující funkční skupiny mikroorganismů
  - **anoxické a oxické heterotrofní mikroorganismy**
  - **autotrofní mikroorganismy**
  - **polyfosfátakumulující mikroorganismy**

Celková CHSK

Biologicky
rozložitelný materiál
 $CHSK_S$

Biologicky nerozložitelný
materiál
 $CHSK_I$

Biomasa

Snadno
rozložitelná
frakce S_S
(rozpuštěný charakter)

Pomalu
rozložitelná
frakce X_S

Rozpuštěný
inert S_I

Partikulovaný
inert X_I

Frakce
podléhající
fermentaci S_F

Pomalu
hydrolyzovatelná
frakce X_{Sp}
(partikule)

Produkty
fermentace S_A

Rychle
hydrolyzovatelná
frakce S_H
(koloidní charakter)

Heterotrofní
 X_{HET}

P-akumulující
 X_{PAO}

Autotrofní
 X_{AUF}

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Frakcionace odpadní vody

- ve vzorku odpadní vody je stanovena $CHSK_{nefiltr}$, $CHSK_{filtr}$
- filtrace přes $0.45 \mu m$
- ve dvou válcích jsou vzorky filtrované a nefiltrované vody provzdušňovány
- po určité době (cca 1 měsíc) jsou opět stanoveny koncentrace filtrované a nefiltrované $CHSK$ v obou vzorcích

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

$$\text{CHSK}_{\text{celk}} = S_S + S_I + X_S + X_I$$

$$S_S = \text{CHSK}_{f,\text{zač}} - \text{CHSK}_{f,\text{kon}}$$

$$S_I = \text{CHSK}_{f,\text{kon}}$$

$$X_I = \text{CHSK}_{n,\text{kon}} - \text{CHSK}_{f,\text{kon}}$$

$$X_S = \text{CHSK}_{n,\text{zač}} - S_I - X_I - S_S$$

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

- Mamais 1993
- 100 ml OV
- 1ml ZnSO_4 (100g/l)
- pH 10,5 (6M NaOH)
- 0,45 μm synpor
- rychlá a levná metoda

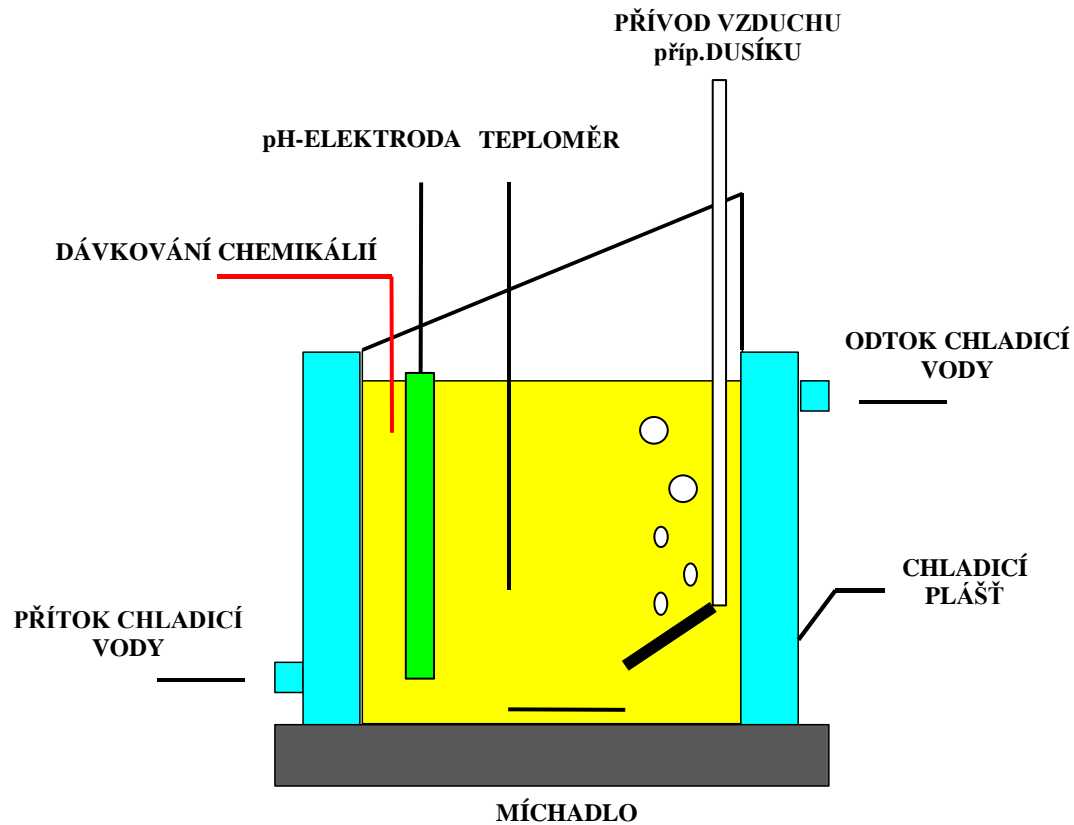
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Jednorázové kinetické testy

- složení AK se stabilizuje samovolně podle OV, hydraulického režimu, doby zdržení aj. → funkční skupiny mikroorganismů (anox. a ox. organotrofové, litotrofové, poly-P) rozhodují o odstraňování znečištění
- aktivita funkčních skupin se stanovuje jako rychlost odstraňování substrátu ve specifických podmínkách

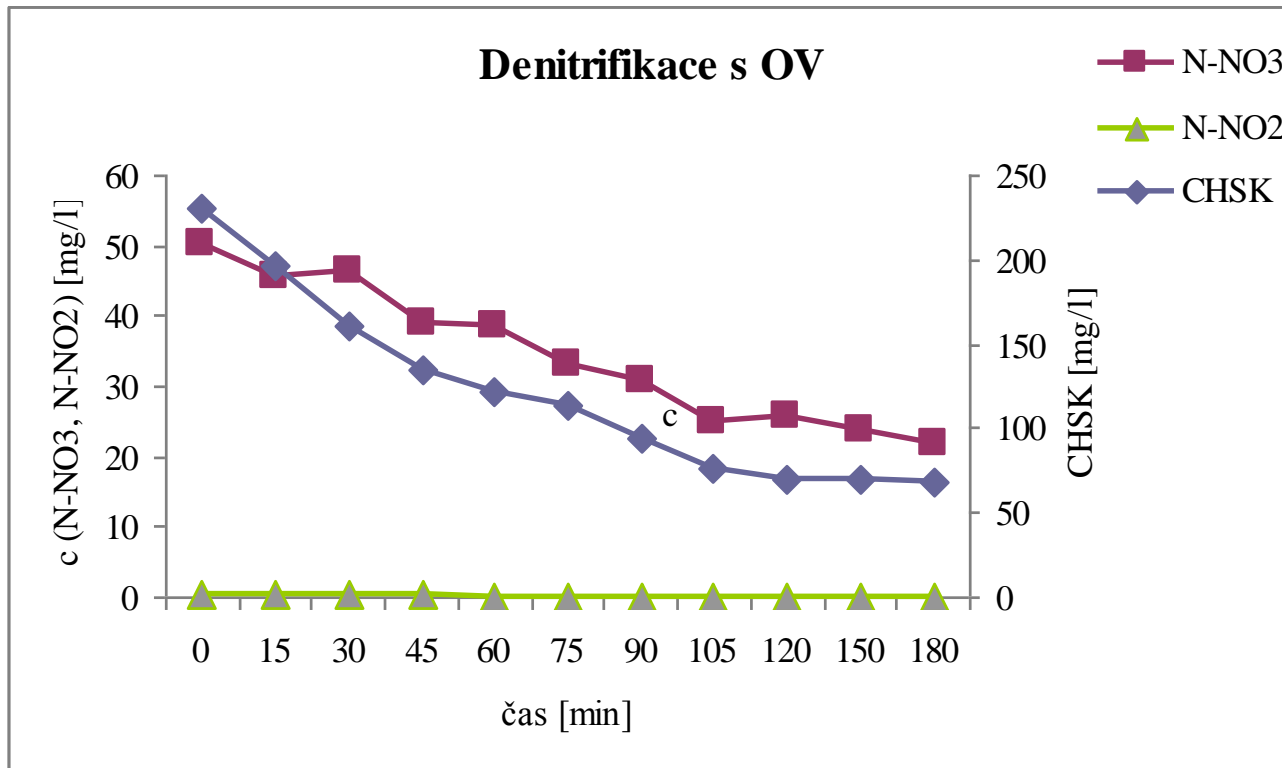
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Schéma cely pro kinetické „batch“ testy

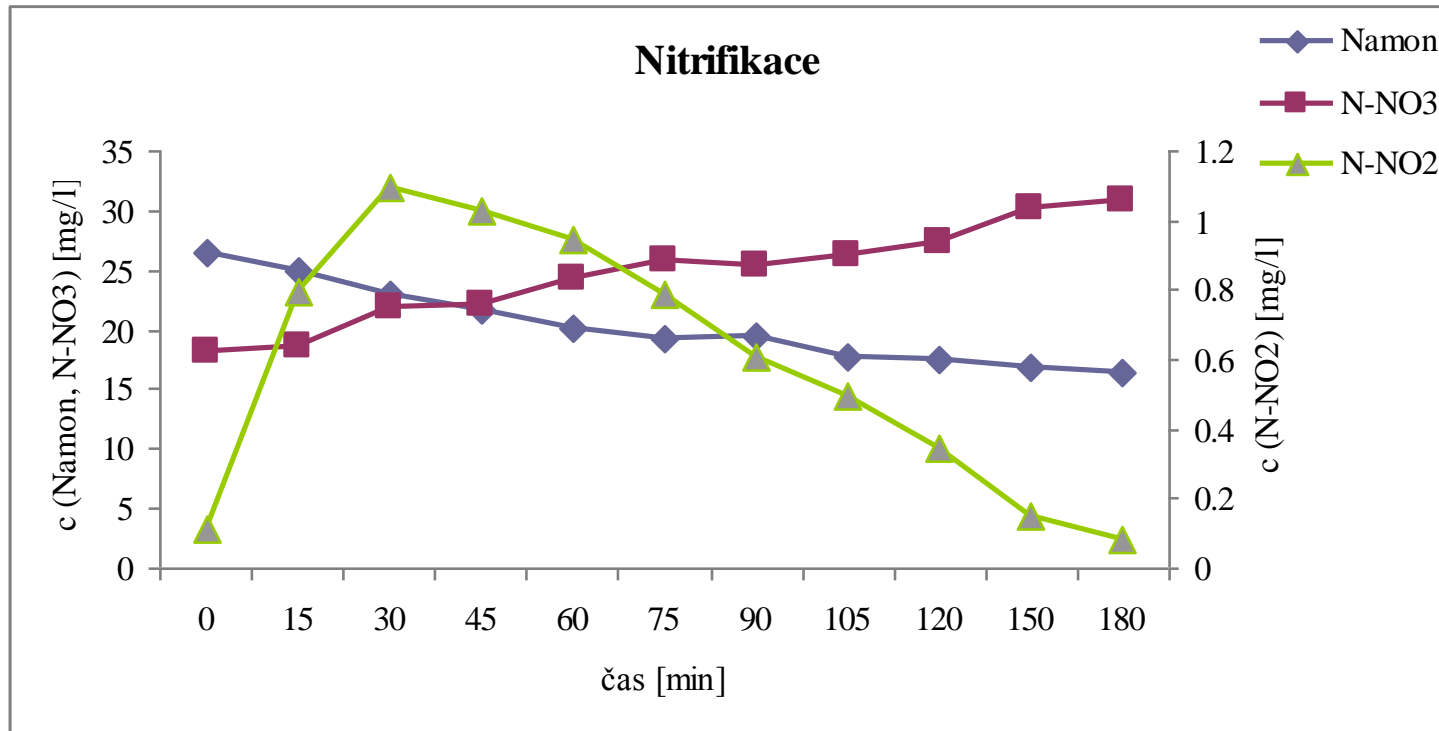
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Denitrifikační test

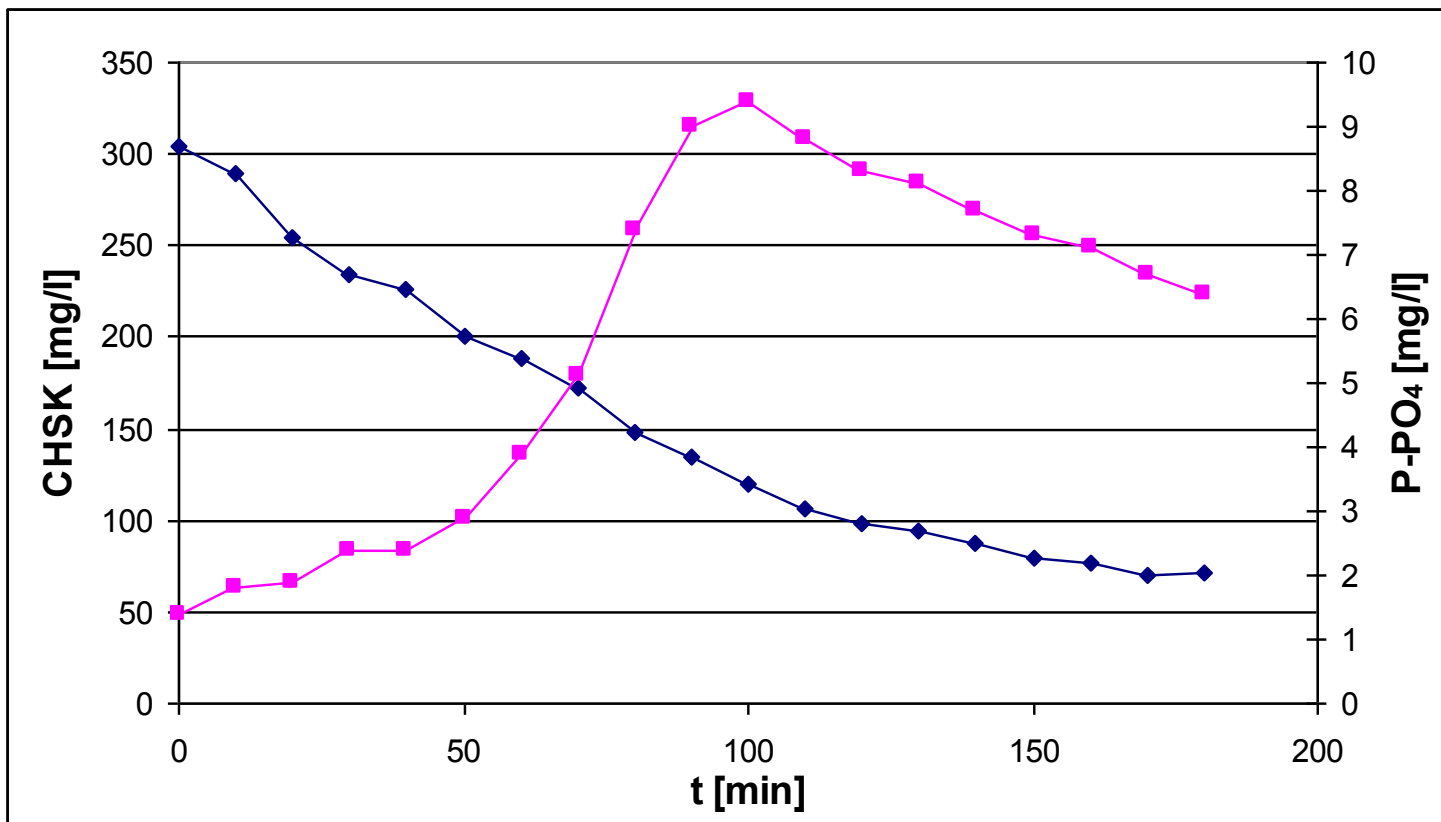
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Nitrifikační test

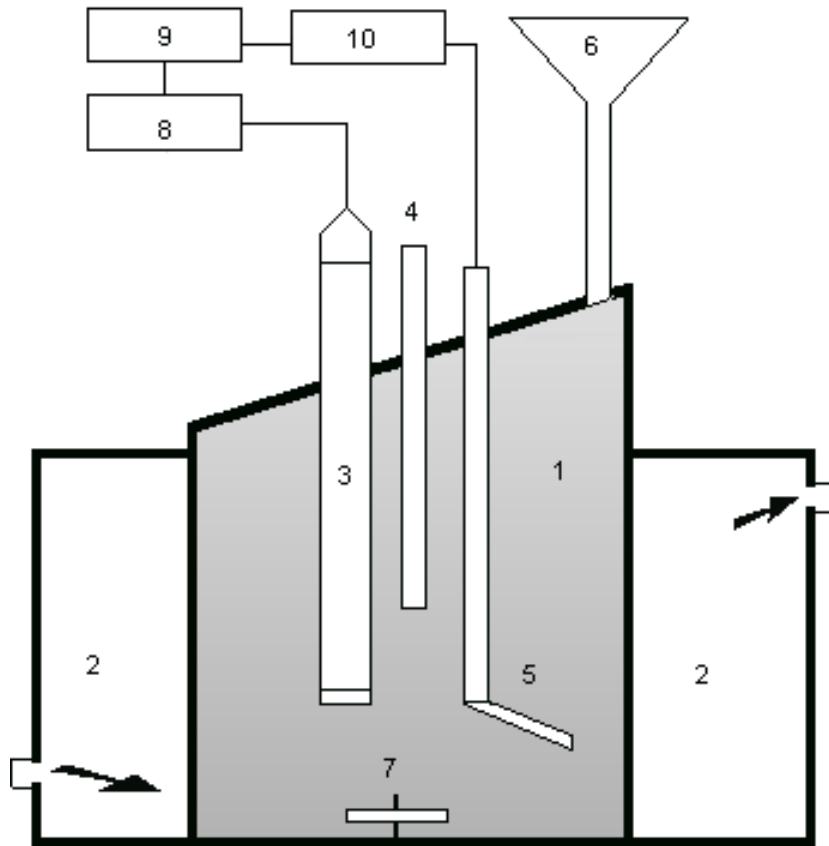
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Test uvolňování a akumulace fosforu

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Schéma respirometru:

- 1 aktivační směs,
- 2 chladičí plášť,
- 3 sonda na měření cO₂,
- 4 teploměr,
- 5 jemnobublinná aerace,
- 6 expanzní nálevka,
- 7 míchadlo,
- 8 výstup do počítače (shromažďování dat),
- 9 vzduchová pumpa,
- 10 počítač

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

■ ***Stanovení maximální růstové rychlosti heterotrofních mikroorganismů - μ_{Hmax} .***

- Standardní respirometrická metoda
- Kinetický test

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Standardní respirometrická metoda

- provádíme v respirometrické cele
- smícháme 1 l nefiltrované odpadní vody s aktivovaným kalem v poměru CHSK/X cca 4:1
- nitrifikace je potlačena přidavkem allylthiomocoviny
- je měřena rychlost respirace v závislosti na čase při konstantní teplotě a pH

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Kinetický test

- měření jsou prováděna v podmínkách jednorázové kultivace
- sušina aktivovaného kalu je upravena na 3 g/l
- do aktivovaného kalu je přidán substrát v poměru $S/X = 0,1$
- teplota $T = 20 \text{ }^{\circ}\text{C}$ a pH v rozmezí 7.0 – 7.5
- výsledky kinetických testů jsou objemové rychlosti probíhajících dějů

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Stanovení maximální růstové rychlosti autotrofních organismů - μ_{Amax} .

- test je prováděn v provzdušňovaných celách, nejlépe při konstantní teplotě 20 °C
- do cely s 1 litrem odpadní vody je přidáno obvykle 20 - 50 ml aktivovaného kalu, tak aby byly splněny poměr S/X v poměru zhruba 4:1
- vzorky jsou odebírány v průběhu 5 dní každých 12 - 24 hodin.

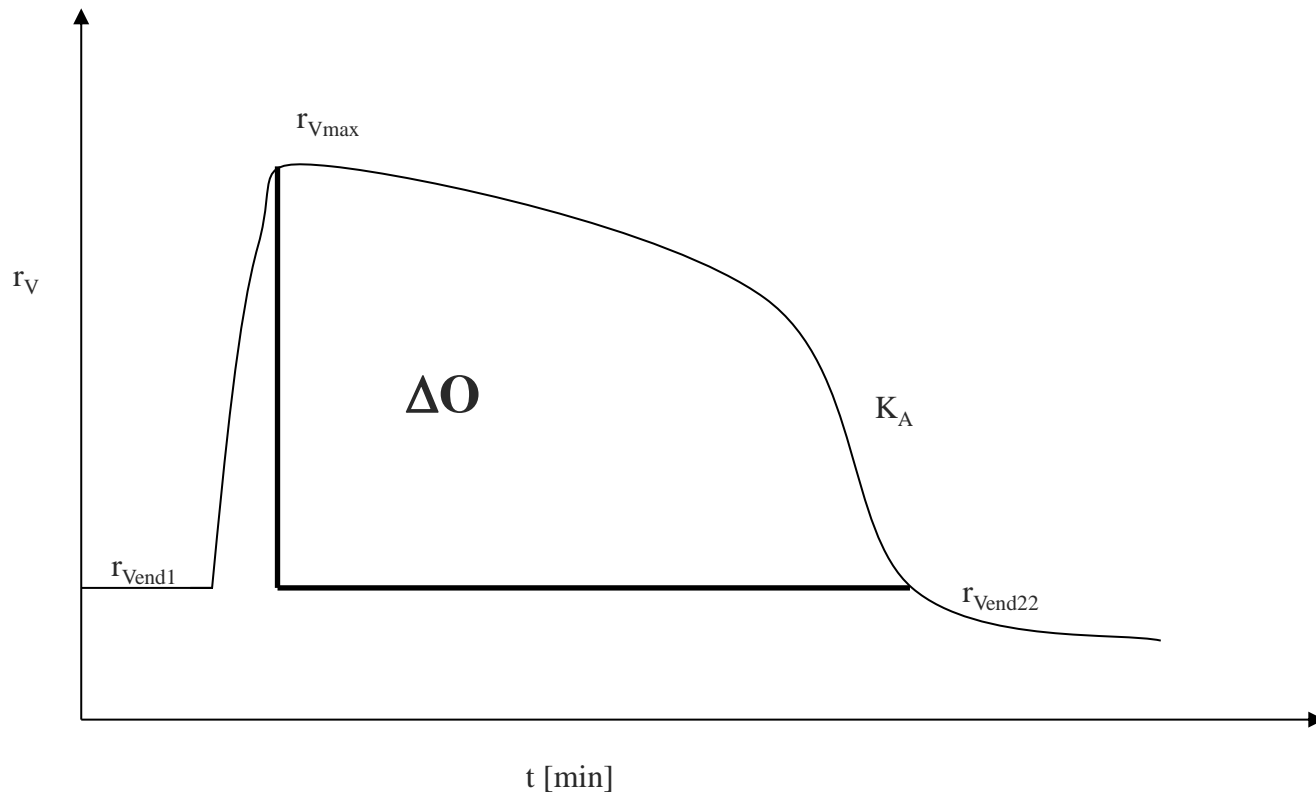
Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Stanovení Y_H a Y_{HAc}

- respirometrické cele měříme endogenní rychlost aktivovaného kalu
- o jejím odečtu nadávkuje substrát (nefiltrovaná odpadní voda, příp. syntetický substrát - acetát)

$$Y_H = 1 - \Delta O / \Delta S$$

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

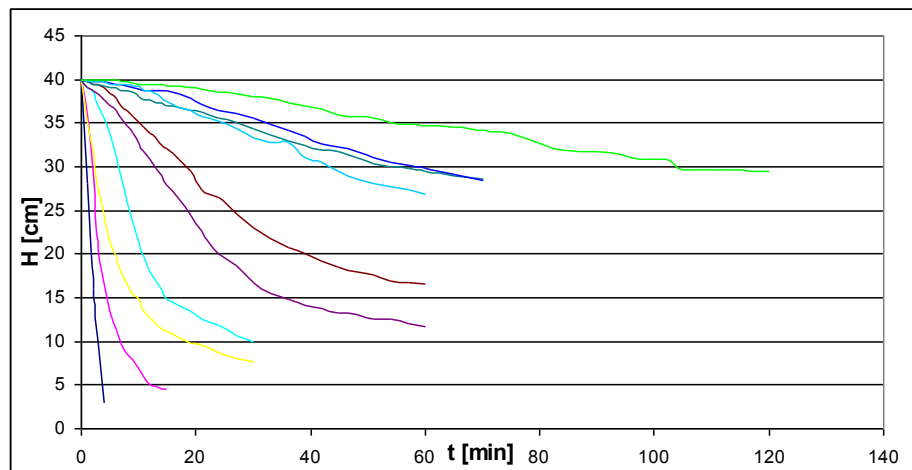
- frakcionace N
- NL + org. podíl NL v odpadní vodě
- CHSK, $X_{\text{org.}}$, TKN a P_c v kalu

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

Stanovení parametrů popisujících chování kalu v dosazovacích nádržích

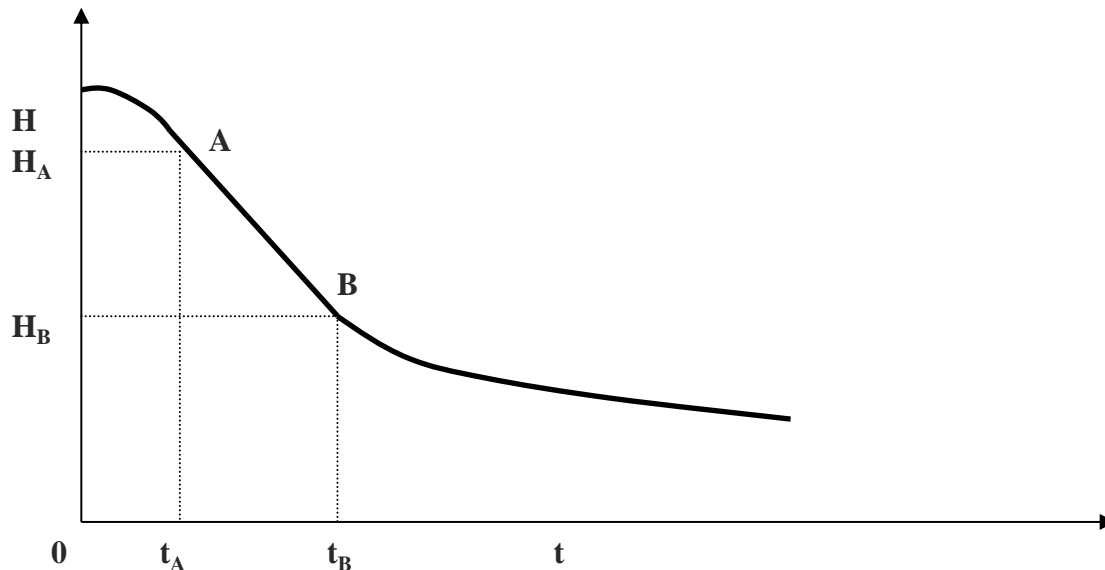
- sada zahušťovacích testů ve 2 l válcích při různých sušinách aktivovaného kalu (řádově $X = 0.5 - 12 \text{ g/l}$)

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

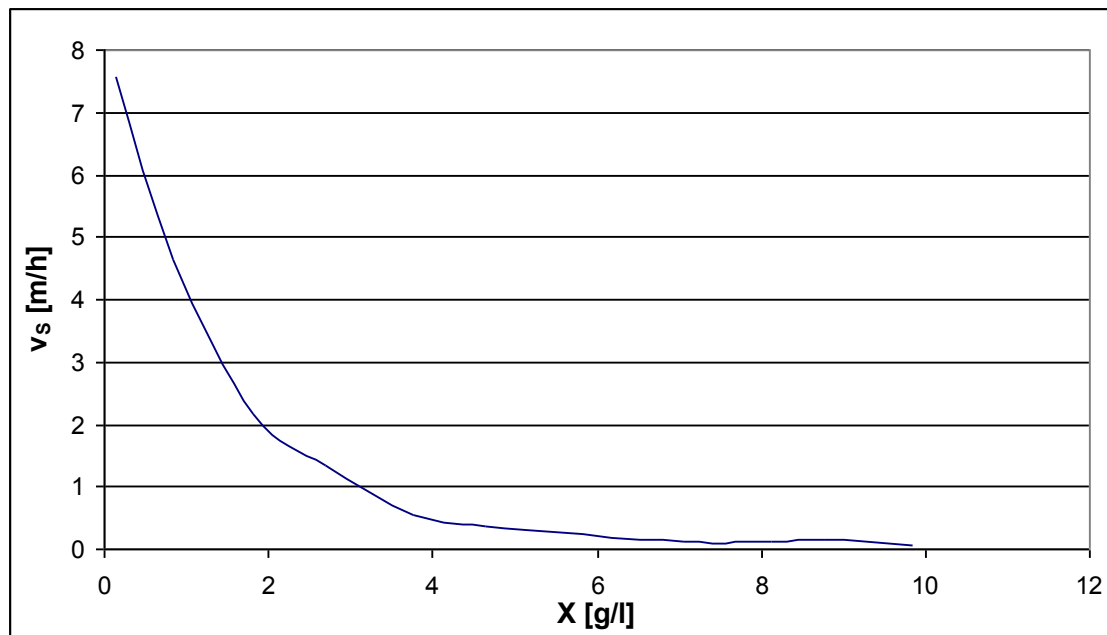
- z lineárních částí jednotlivých křivek jsou získány sedimentační rychlosti pro danou sušinu aktivovaného kalu podle rovnice

$$V_S = (H_A - H_B) / (t_B - t_A)$$

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody

- z jednotlivých sedimentačních rychlostí můžeme získat její závislost na koncentraci sušiny aktivovaného kalu

Metodiky laboratorních kinetických batch testů pro popis vlastností aktivovaného kalu a odpadní vody